Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Innehållsförteckning

Inledning 6
Barnperspektiv 7
Barnchecklista 7
Anvisningar 8
Försörjningsstöd 8
Del l 8
Justering av riksnormen 8
Del 2 9
Levnadskostnader i övrigt 9
Skälig levnadsnivå 9
Aktivitetskrav 9
Läkarintyg 11
Arbetslivsinriktad rehabilitering 11
Handläggning 11
Förstagångsansökan/nybesök 12
Ansökningstider/sen ansökan 12
Kontroller 13
Tremånadersbeslut 13
Närvarorapport 14
Återkrav 14
Återsök 15
Utbetalningsrutin 15
Budget- och skuldrådgivning 15
Överklagande 15
SoL 35 kap. Överklagande 16
Bidragsbrott 16
Förekommande grupper 16

Arbetslösa....16
Sociala hinder....16
Företagare....17
Sjukskrivna....17
Studerande....17
Vuxna....17
Ungdomar....18
Kriminalvårdade och häktade....18
Personer indragna i arbetskonflikt....18
Värnpliktiga....18
Utländska medborgare....19
Nyanlända....19
Anvisade personer....19
Inte anvisade personer....19
Asylsökande....20
Personer med uppehållstillstånd med stöd av massflyktsdirektivet....20
Ensamkommande flyktingbarn....20
Makar och sambos....20
Hemmavarande barn....21
Riktlinjer A-Ö....22
A....22
A-kassa- eller fackföreningsavgift....22
Advokat/rättshjälpskostnader....22
Akut bistånd....22
Akutboende....22
Arbetsresor....23
Programresor....23
Resa till arbetsintervju....23
B....24
Barns tillgångar....24

Barnomsorgsavgift 24
Barntillägg 24
Begravningskostnader 25
Boendekostnad 25
Godtagbar boendekostnad 26
Inneboendehyra 26
Ungdomars boende (18-25 år) 27
Hyra av hus 27
Villor, småhus, bostadsrätt 27
Insats social bostad 28
C 28
Cykel 28
E 28
El 28
F 29
Fickpengar 29
Flyttkostnader 29
Fordon 29
Företagare 30
Försäkring 30
G 31
Glasögon 31
God man/förvaltare 31
H 31
Hemutrustning 31
Hemtjänst 32
Husdjur 32
I 32
Inkomster 32
Hemmavarande barn och skolungdomars inkomster av lön 32

Potentiell inkomst....33
Skatteåterbäring....33
Internet....33
J....33
Jobbstimulans....33
K....34
Kvarskatt....34
Kortavgift (bankkort)....34
Körkort....34
L....34
Legitimationshandling....34
Lån....34
Läkar-/sjukhusvård, medicinkostnad och sjukresor....34
Tekniska hjälpmedel....35
M....35
Magasinering....35
Medborgarskap....35
R....36
Reparationskostnader....36
Resor....36
Begravningsresor....36
Busskort för ungdomar....36
Rekreation....36
Umgängesresor....37
Utlandsresor....37
S....37
Skadestånd....37
Skilsmässa....37
Skulder....38
Elskulder....38

Hyresskulder....38
Statliga skulder....39
Spädbarnsutrustning....39
T....39
Tandvård....39
Akut tandvård....40
Telefon....41
Tvättmaskin....41
U....41
Underhållsstöd....41
V....41
Våld i nära relation....41
Bilaga 1: Skälig boendekostnad....43
Bilaga 2: Hemutrustning....44
Bilaga 3, Spädbarnsutrustning....46

Inledning

Utgångspunkten för Ragunda kommuns arbete med ekonomiskt bistånd är tron på den enskilde individens:

- förmåga till utveckling,
- ansvar över sin livssituation, och
- vilja att leva ett självständigt och friskt liv.

Socialtjänstens möten med enskilda som söker ekonomiskt bistånd ska genomsyras av denna utgångspunkt. Med en sådan utgångspunkt i arbetet kommer relationen mellan den enskildes rättigheter i samhället och skyldigheter gentemot samhället tydliggöras och stärkas.

Rätten till bistånd regleras av Socialtjänstlagen, rättspraxis och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS).

I 2 kap. 1§ SoL står följande:

”Socialtjänsten ska med utgångspunkt i demokrati och solidaritet främja enskildas

- ekonomiska och sociala trygghet,

- jämlika och jämställda levnadsvillkor, och

- aktiva deltagande i samhällslivet.

Verksamheten ska bygga på respekt för enskildas självbestämmanderätt och integritet.”

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggarna i arbetet med en rättssäker utredning och behovsbedömning. Dessa riktlinjer utgår från de specifika kommunala förutsättningarna och anger vad som är rimligt utifrån vad en låginkomsttagare i Ragunda kommun har råd med. Riktlinjerna är politiskt fastslagna och uttrycker på så vis den politiska visionen för kommunens service till medborgarna.

Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell bedömning av sin ansökan.

Den enskilde har rätt att bli sedd utifrån sin livssituation. Det innebär att handläggare ska samverka med andra parter som finns såväl inom avdelningen/kommunen som utanför. Vid misstanke om att barn far illa ska en

orosanmälan till barnhandläggare göras. Den enskilde ska bemötas med respekt för sin person och mötet ska präglas av dialog.

De lagar som hänvisas till i dokumentet är:

Bidragsbrottslag (2007:612)

Föräldrabalk (1949:381) - FB

Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. - LMA

Skuldsaneringslagen (2016:675)

Socialförsäkringsbalk (2010:110)

Socialtjänstlag (2025:400) - SoL

Äktenskapsbalk (1987:230) – ÄB

Barnperspektiv

Handläggaren ska uppmärksamma och beakta barnens situation i de familjer som uppbär ekonomiskt bistånd. Detta behöver dock inte nödvändigtvis betyda att den enskilda får bistånd enligt sin ansökan. Vid avslagsbeslut av försörjningsstöd ska Barnkonventionen beaktas och handläggaren ska föra ett resonemang kring en helhetsbedömning av barnets behov och situation. Det är också viktigt att belysa föräldrarnas ansvar och förmåga till ansvar, om det förekommer missbruk eller andra sociala problem i familjen. Vid bedömningen kan Barnchecklistan användas som stöd. Det bör alltid ingå i utredningen att ta reda på, och dokumentera, om familjen har kontakt med någon annan enhet inom socialtjänsten.

Vid långvariga biståndsbehov är det viktigt att beakta barnets möjligheter till fritidsaktiviteter, kläder och rekreation i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd.

Barnchecklista

Innan beslut fattas i ärenden görs en bedömning utifrån följande frågeställningar:

- Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?
- Innebär beslutet att barns och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?

- Innebär beslutet att barns och ungdomars rätt till god hälsa och utveckling beaktas?
- Innebär beslutet att barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening?
- Har särskild hänsyn tagits till fysiskt och psykiskt funktionsnedsatta barn och ungdomars behov?

Anvisningar

Beslut om bistånd sker enligt delegation och efter av socialnämnden antagna riktlinjer.

Alla ansökningar ska prövas enligt Socialtjänstlagen 12 kap. 1§. Vid särskilda skäl kan bistånd även beviljas enligt 12 kap. 2§, avslag ges då enligt 12 kap. 1§.

Enligt 12 kap. 1§ SoL har den som inte själv kan tillgodose sina behov, eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, rätt till bistånd från socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sina levnadskostnader i övrigt.

Den enskilde har bara rätt till bistånd om hen efter förmåga försöker bidra till sin försörjning. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och utformas så att det stärker hens möjlighet att leva ett självständigt liv.

Försörjningsstöd

Försörjningsstöd är uppdelat i två delar och regleras i 12 kap. 7§ SoL.

Del I

Den första delen av försörjningsstödet är riksnormen som beslutas av Sveriges regering varje år, och gäller som minimumnivå för de behov som riksnormen ska täcka. Riksnormen grundar sig på ett referensvärde som baseras på prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion.

Normen ska tillgodose den enskildes kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt internet och telefoni.

Riksnormen för beräkning av skäliga kostnader är uppdelad i personliga kostnader och gemensamma hushållskostnader.

Justering av riksnormen

I vissa fall finns det skäl att frångå riksnormen och beräkna den på en högre eller lägre nivå. Exempel på en högre nivå, då biståndet blir större, kan vara vid våld i nära relationer. Exempel på en lägre nivå, då biståndet blir mindre, är då någon

råkat i akut nödläge, såsom att den enskilde har kunnat försörja sig men inte gjort det och helt saknar medel till sin försörjning.

Del 2

Den andra delen av försörjningsstödet innebär en rätt för den enskilde att få bistånd till kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring och medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

I denna del av försörjningsstödet måste en prövning göras om kostnaderna är skäliga.

Levnadskostnader i övrigt

Den enskilde kan också ha rätt till bistånd till sina levnadskostnader i övrigt. Detta avser de kostnader som uppstår för att uppnå en skälig levnadsnivå och som inte täcks av försörjningsstödet. Kostnaderna kan inkludera specifika behov som uppstår då och då och som inte är del av den ordinarie försörjningen, exempelvis sjukvård, medicin, tandvård, umgängeskostnader och glasögon. Den rättspraxis som utvecklats under den tid som Socialtjänstlagen varit gällande samt Socialstyrelsens Allmänna råd bör kunna ge vägledning i bedömningar.

Faktiska kostnader ska föreligga och styrkas.

Skälig levnadsnivå

Begreppet innebär vilken summa bistånd som bedöms lämplig för att den enskilde ska kunna uppnå god livskvalitet. Summan i biståndet är i sig inte en garanti för god livskvalitet men ska ge förutsättningar till det.

Vid en bedömning sammanvägs den önskade insatsen, kostnader för denna och en jämförelse med andra insatser.

Den enskilde har inte rätt att välja sociala tjänster oberoende av kostnad. Kostnaden ska alltid vägas in i bedömningen.

Aktivitetskrav

Individer som har fått försörjningsstöd i minst tre sammanhängande månader ska anvisas till aktivitet. Vid behov kan klienter hänvisas tidigare än så, till exempel om det är återkommande klienter.

Aktiviteterna och deltagandet ska anpassas efter individens förmågor och förutsättningar. Syfte med insatsen ska vara att öka möjligheten för individen att söka arbete, ta ett arbete samt vid behov öka individens språkliga förmåga. Socialnämnden är skyldig att erbjuda olika aktiviteter. Aktiviteterna kan även vara

arbetsplatsförlagda hos kommunen eller hos privata aktörer såsom föreningar och privata företag.

Handläggare inom ekonomiskt bistånd anvisar klienten till kommunens arbetsmarknadsenhet och därefter kallas klienten till ett trepartsmöte.

Aktivitetskravet får enligt 12 kap. 4 a § andra stycket SoL inte ställas på personer som

• är under 18 år,

• är 18-20 år och genomgår studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning,

• har heltidssysselsättning i form av

a) anställning,

b) arbetsmarknadspolitiskt program,

c) kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, motsvarande utbildning vid folkhögskola eller en utbildning som socialnämnden anser vara ett godtagbart skäl för att inte stå till arbetsmarknadens förfogande, eller

d) andra statliga, kommunala eller regionala insatser,

• har uppnått riktåldern för pension enligt 2 kap. 10 a–10 d §§ socialförsäkringsbalken,

• har sjukpenning, sjukpenning i särskilda fall, sjukersättning, aktivitetsersättning, rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning i särskilda fall, i den omfattning som hen har sådan förmån, eller

• är ledig enligt föräldraledighetslagen (1995:584) med ett barn som inte har fyllt ett år.

Aktivitetskravet ska enligt 12 kap. 4 b § SoL som huvudregel vara upp till 40 timmar per vecka och ses som ett komplement till annan meningsfull sysselsättning.

Om en individ inte har full aktivitetsförmåga ska ett särskilt läkarintyg lämnas in till IFO. Läkarintyget ska ligga till grund för anpassning av aktivitet och kan leda till minskning av tid i aktivitet. Socialnämnden bedömer självständigt hur många timmar aktivitet en person ska ha men kan även använda andra aktörers

bedömning av personens aktivitetsförmåga, till exempel underlag från hälso- och sjukvård eller Arbetsförmedlingen. För nyligen inflyttade till kommunen räknas även den tid som personen fått försörjningsstöd i den tidigare kommunen.

Antalet aktivitetstimmar ska minskas med tio timmar per vecka om det finns barn i hushållet som inte har fyllt åtta år eller barn som är äldre än åtta år men som ännu inte har avslutat sitt första år i grundskolan.

Socialnämnden får enligt 12 kap. 4 f § SoL ge den som deltar i aktiviteter inom aktivitetskravet uppehåll i upp till fyra veckor per kalenderår.

Läkarintyg

Individer som inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande, delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet, aktivitet eller arbetslivsinriktad rehabilitering på grund av sjukdom ska lämna in läkarintyg som styrker detta efter den sjunde sjukdomsdagen. Läkarintyg kan också begäras in tidigare. Socialnämnden kan bevilja undantag från kravet på läkarintyg, om det står helt klart att den enskilde inte har förmåga att delta i aktiviteter, till exempel vid sjukhusvistelse.

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Om en individ som får försörjningsstöd inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom får socialnämnden enligt 12 kap. 4g§ SoL begära att hen ska delta i arbetslivsinriktad rehabilitering. Socialnämnden ska ta hänsyn till den enskildes individuella förutsättningar i skälig utsträckning. Syftet med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ska vara att ge den enskilde förmåga att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Handläggning

Vid handläggning av ekonomiskt bistånd ska målet alltid vara självförsörjning.

Det är viktigt att utreda den enskildes förutsättning att erhålla medel till sin försörjning inom ramen för Lag (1962:381) om allmän försäkring samt inom arbetsmarknadsområdet. Annan huvudmans ansvar ska alltid ha företräde.

Samtliga ansökningar ankomststämplas och nya ärenden fördelas enligt gällande delegationsordning. En ansökan kan vara muntlig eller skriftlig. Om den är muntlig ska den enskilde som regel hänvisas att fylla i ansökningsblankett eftersom den utgör ett utredningsunderlag. En målsättning är att handläggningstiden för en komplett ansökan är 14 dagar. Ansökningar handläggs i den ordning de kommer in.

Varje klient har två socialsekreterare (en ekonomihandläggare och en socialvägledare). Klienten kommer att ha träffar med socialvägledaren där en gemensam planering genomförs. Ekonomihandläggaren handlägger ansökan om ekonomiskt bistånd och sköter andra administrativa uppgifter. Ekonomihandläggaren begär in kontoutdrag och fakturor vid slumpmässiga kontroller samt hanterar överklaganden.

Huvuduppgiften för socialvägledaren är att stötta klienten mot självförsörjning. Detta sker främst genom tät kontakt med klienten men också kontakt med andra aktörer, exempelvis AMI, Arbetsförmedlingen, sjukvården, etc. Träffarna med socialvägledaren är inte frivilliga eftersom det är en del i att klienten följer sin planering mot självförsörjning. Innehållet i träffarna utformas tillsammans med klienten för att passa hens egna mål och behov. Varje klient har en individuell handlingsplan som ett verktyg för uppföljning.

Förstagångsansökan/nybesök

Vid en förstagångsansökan blir handläggningstiden ofta längre än 14 dagar då fler kontroller behöver göras. I regel kallas den enskilde till ett nybesök hos IFO vid en förstagångsansökan. Om det är uppenbart att det inte behövs kan handläggare och socialvägledare besluta att det inte ska ske något regelrätt nybesök (till exempel om det tydligt är en engångsansökan eller om hen nyss har haft ett ärende på ekonomiskt bistånd). Vid nybesök används checklistor. Förutom grundutredning ska den enskilde informeras om de krav som gäller för att rätt till ekonomiskt bistånd ska föreligga. Det ska framgå av ärendebladet vad den enskilde informerats om. Om den enskilde inte är känd hos socialtjänsten sedan tidigare ska legitimation uppvisas. Vid samtliga nybesök gås FREDA-kortfrågor igenom med klienten, vilka behandlar erfarenheter av våld. Om par eller sammanboende kallats till ett gemensamt nybesök genomförs FREDA-kortfrågor vid personernas första enskilda möte med socialvägledaren.

Ansökningstider/sen ansökan

Försörjningsstöd beräknas, bedöms och beviljas som regel utifrån varje kalendermånad. Ansökan ska göras i förskott och lämnas in från den 15:e till den sista i månaden.

Det kan finnas anledning att bevilja bistånd för en kortare period, exempelvis när ansökan inkommit mitt i en månad, eftersom en del av månadens behov då redan är tillgodosett. Det är den enskildes ansvar att ansökan inkommer i rätt tid.

När bistånd ska beviljas för en kortare period än en månad bör beloppet räknas ut genom ett så kallat dagsbelopp. Detta räknas fram genom att månadsbeloppet (det

belopp som hade beviljats om den enskilde uppfyllt kraven för ekonomiskt bistånd under hela månaden) multipliceras med tolv och sedan divideras med antal dagar under året. När en sökande endast har rätt till försörjningsstöd under en viss del av månadsperioden räknas inkomster, skäliga kostnader för utgifter och riksnormsbeloppet utifrån dagbeloppet (SOSFS 2013:1 Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd).

Det saknas vägledning eller praxis för huruvida poster som faller inom levnadskostnader i övrigt även ska beräknas utifrån ett dagsbelopp.

Kontroller

Vid förstagångsutredning ska kontroll av folkbokföringsort och civilstånd alltid göras mot befolkningsregistret. För att kunna bedöma antalet medlemmar i hushållet kontrolleras även antalet folkbokförda på den uppgivna adressen.

Oavsett om den enskilde angett innehav av fordon eller fastighet ska, efter medgivande från den enskilde, kontroll av tillgångar göras mot andra myndigheter, till exempel Transportstyrelsen. Samtliga i familjen ska kontrolleras då barn ibland står registrerade som ägare till fordon.

För att få en fullständig bild av den enskildes ekonomiska situation bör även föregående års inkomstdeklaration begäras in.

Löpande kontroller görs elektroniskt varje månad mot Försäkringskassan, a-kassan, CSN, Skatteverket och Arbetsförmedlingen. Uppgifter från Transportstyrelsen, Befolkningsregistret och Lantmäteriet inhämtas vid behov. I enskilda fall kan ytterligare fullmakter behöva inhämtas från andra aktörer.

Stickprovskontroller genomförs varje månad i verksamhetssystemet Viva. För de ansökningar som blir utvalda begärs till exempel kontoöversikt, kontoutdrag samt underlag för angivna inkomster och utgifter in. Underlag kan också i övrigt begäras in vid behov. Vid misstanke om bidragsbrott görs en individuell bedömning där fullständigt underlag begärs in för att ansökan ska kunna handläggas.

Tremånadersbeslut

Om biståndsbehov inte kommer upphöra inom överskådlig framtid kan beslut om försörjningsstöd beviljas för tre månader. Vem som kan bli aktuell för detta bedöms individuellt, och beslut fattas gemensamt av handläggare och socialvägledare.

Följande kriterier ska vara uppfyllda för att klienten ska kunna bli aktuell för tremånadersbeslut:

- Långtidssjukskriven utan SGI där den långsiktiga planeringen är sjukersättning

och/eller

- Samsjuklighet mellan psykisk ohälsa (ev. odiagnostiserad) och missbruk.
- Haft försörjningsstöd minst ett år i följd.
- Den ekonomiska situationen har varit stabil och jämn i minst ett år.
- Ingen förändring av den ekonomiska situationen är just nu i sikte.

Om klienten är aktuell för tremånadersbeslut får hen information om detta från sin socialvägledare. Klienten lämnar då in en ansökan, men skriver alla tre kommande månader på blanketten. Det görs enbart en utredning, men med tre beslut. Besluten tas med förbehåll om nya uppgifter.

Kompletterande livsnödvändigt bistånd (till exempel medicin) lämnas in som komplettering. Efter tre månader stäms kostnaderna av och biståndet justeras vid behov uppåt.

Elkostnaden beräknas genom att titta på vad genomsnittet varit under de senaste tre månaderna och justeras bakåt.

En gång per år, i mars/april, görs en avstämning mellan samtliga socialsekreterare på ekonomiskt bistånd om vilka som ska ha tremånadersbeslut och vilka som inte ska fortsätta ha det. Det tas ett aktivt beslut om alla klienter.

Närvarorapport

Den enskilde ska lämna in närvarorapport för studier på SFI, anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet för att styrka att hen gjort vad hen kunnat för sin försörjning. Närvarorapport för aktivitet hos Arbetsmarknad- och integration (AMI) skickas till IFO direkt från personal från AMI. Ogiltig frånvaro utgör grund för reducerat bistånd eller avslagsbeslut.

Återkrav

Ekonomiskt bistånd mot återkrav ska i möjligaste mån undvikas. Vid bistånd mot återkrav ska alltid fullmakt undertecknas innan utbetalning sker. Fullmakten ska därefter skickas till Försäkringskassan, banken eller liknande. I den enskildes personakt ska kopia på fullmakt finnas. Kravärende ska läggas upp för att återkravet inte ska glömmas bort. Om bistånd lämnas mot återkrav får återkravet

inte fullföljas om den enskilde genom återbetalningen hamnar under normen. Se delegationsordning.

Ekonomiskt bistånd som har lämnats som förskott på en förmån kan återkrävas om det har lämnats med villkor om återbetalning (33 kap. 2§ eller 3§ SoL). Den enskilde kan vara berättigad till ekonomiskt bistånd medan hen väntar på en förmån från Försäkringskassan, a-kassan eller liknande. Det kan också bli aktuellt om den enskilde inte har kunnat få sin lön på grund av tekniska felaktigheter, en pågående arbetsmarknadskonflikt eller liknande och i stället fått ekonomiskt bistånd.

Återsök

Som alternativ till återkrav kan återsökning enligt 107 kap. 5§ socialförsäkringsbalken ske i de fall socialtjänsten förskotterat en senare utfallande socialförsäkringsförmån. Bestämmelsens syfte är att den enskilde inte ska få dubbel kompensation när hen får retroaktiva socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd har betalats ut för samma period.

Utbetalningsrutin

Utbetalning av ekonomiskt bistånd sker till den/de sökandes konto via funktionen SUS (Swedbanks utbetalningstjänst). Utbetalning sker som regel tidigast den 25:e i månaden. Om den 25:e infaller på en lördag sker utbetalning den 24:e. Om den 25:e infaller på en söndag sker utbetalning den 26:e. I december sker tidigast utbetalning två vardagar innan julafton. Som regel görs delad utbetalning till sambos och äkta makar.

Budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning är en lagstadgad kommunal service där medborgare kan få rådgivning om sin ekonomi. Om en person har mycket stora skulder kan budget- och skuldrådgivare initiera en utredning om sanering av skulderna enligt skuldsaneringslagen (2016:675).

Överklagande

En enskild har alltid rätt att ansöka om bistånd och få ett beslut. Den som är missnöjd med ett beslut har rätt att överklaga det. För socialnämnden innebär det att besvärshänvisning, där instruktioner finns om hur en överklagan görs, ska ges vid alla biståndsbeslut. Den enskilde har rätt att få hjälp av socialsekreterare med att skriva överklagan, dock inte med innehållet i den.

SoL 35 kap. Överklagande

Socialnämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om nämnden har meddelat beslut i fråga om:

1. insatser enligt 12 kap. 1§ samt

2. nekat eller nedsatt försörjningsstöd enligt 12 kap. 5§

Beslut i dessa frågor gäller omedelbart. En förvaltningsrätt eller kammarrätt får dock förordna att dess beslut skall verkställas först sedan det vunnit laga kraft.

Bidragsbrott

Om en person lämnar oriktiga uppgifter och på så sätt orsakar att bidrag betalas ut felaktigt eller betalas ut med ett för högt belopp, kan hen dömas för bidragsbrott. Det gäller även om den enskilde inte informerar om ändrade förhållanden som hen är skyldig att uppge. Om myndigheter och kommuner misstänker att brott enligt bidragsbrottslagen (2007:612) har begåtts ska detta anmälas till Polismyndigheten.

Se särskild rutin.

Förekommande grupper

Arbetslösa

Den som är arbetslös kan riskera att passiviseras. Därför är ett aktivt arbetssökande viktigt för att uppfylla lagens kriterier för rätten till bistånd. Den enskilde ska som regel vara inskriven vid Arbetsförmedlingen samt anta erbjudet arbete. Till denna skyldighet kopplas också övriga åtgärder inom ramen för arbetsmarknadspolitiken samt kommunens kompetenshöjande verksamheter, exempelvis insatser från AMI. Aktivt deltagande i flerpartsmöten och i den egna planeringen är ett grundläggande krav för rätten till ekonomiskt bistånd.

Sociala hinder

För individer som har sociala problem, till exempel missbruk, är rättspraxis tydlig. Den enskilde ska i första hand erbjudas hjälp för sina sociala problem och socialtjänsten ska tillsammans med hen planera för hur hen på sikt ska kunna nå självförsörjning. Socialtjänstlagen ger inget utrymme för att avslå ansökan om ekonomiskt bistånd om den enskilde inte accepterar behandling eller vissa insatser. Det är socialtjänstens ansvar att arbeta på ett sådant sätt att den enskilde blir motiverad till att förändra sin situation.

Enligt 12 kap. 7b§ SoL kan socialnämnden beräkna de kostnadsposter i försörjningsstödet som ingår i riksnormen till en lägre nivå i ett enskilt fall, om det finns särskilda skäl för det. Det kan till exempel vara uppenbart att den enskilde använder biståndet till annat än det är avsett för, såsom alkohol eller droger. En möjlighet är även att, i samråd med klienten, dela upp utbetalningen på flera tillfällen under månaden.

Företagare

Huvudregel är att ekonomiskt bistånd inte ska utgå till att finansiera affärsverksamhet eller att reglera skulder för företagare. Undantag är om den enskilde uppbär starta-eget-bidrag från Arbetsförmedlingen.

Sjukskrivna

Nedsatt arbetsförmåga ska styrkas med läkarintyg. Den enskilde är berättigad till ekonomiskt bistånd som komplettering om hen fortfarande har ett normunderskott trots sjukpenning. Den enskilde kan sakna rätt till sjukpenning och kan då vara berättigad till ekonomiskt bistånd.

Om sjukersättning ska prövas av Försäkringskassan skickas blanketten "Begäran från socialnämnden – Utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning från Försäkringskassan" till dem efter första utbetalningen, och sedan löpande.

Den enskilde förväntas följa sin planering/rehabilitering med sjukvården samt ansöka om sjukersättning om detta är aktuellt.

Studerande

Vuxna

Huvudregeln är att ekonomiskt bistånd inte utgår till studerande. Vuxna studerande ska i första hand få sin försörjning tillgodosedd via studiemedel från CSN. Rätt till bistånd föreligger därför inte då behovet kan tillgodoses genom studiemedelssystemet. Efter prövning kan ekonomiskt bistånd utgå i akuta situationer i samband med sjukdom eller då minderåriga barn finns i familjen och det föreligger nöd.

Den studerande ska redan under våren ha sökt arbeten för att vara berättigad till ekonomiskt bistånd under den kommande sommaren.

Socialnämnden kan begära av den som söker ekonomiskt bistånd under studieuppehållet att delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Vid behov av studiematerial ska den enskilde i första hand låna studiematerial. Vid behov kan bistånd godkännas till inköp av begagnat studiematerial mot uppvisande av kvitto och litteraturförteckning.

Ekonomiskt bistånd till universitetsstudenter kan enbart bli aktuellt om ena parten i ett hushåll har sådan inkomst att skälig levnadsnivå inte uppnås. I hushåll där en part erhåller studiemedel ska hela beloppet räknas som inkomst. Om den enskilde väljer att endast nyttja bidragsdelen i studiemedel ska hela studiemedelsbeloppet, inklusive lånedelen, ändå beräknas som inkomst, eftersom hen haft möjlighet att studera med fullt studiemedel.

Blir en sådan situation långvarig ska arbete gälla före högskolestudier. Bistånd beviljas under högst en termin.

Ungdomar

Hemmavarande ungdomar under 20 år som föräldrarna fortfarande har underhållskyldighet för ingår i hushållets norm. Från och med höstterminen det år ungdomen fyller 20 år är hen berättigad studiemedel från CSN, det vill säga både bidrag och lån, och är därmed inte berättigad ekonomiskt bistånd. Se Kammarrätten i Jönköpings dom den 23 februari 2011, mål nr.: 3757-10. Ungdomen ingår fortfarande i hushållet och ska bidra med sin del av kostnaderna, men tas bort från normen.

Kriminalvårdade och häktade

För kriminalvårdade och häktade får rätten till försörjningsstöd för hyra samt avgift för a-kassa prövas. Bistånd bör beviljas om straffet är maximalt 6 månader. I övrigt gäller kriminalvårdens ansvar.

Personer indragna i arbetskonflikt

Personer indragna i arbetskonflikt har rätt till ekonomiskt bistånd efter samma grunder som andra hjälpsökande. Biståndet är förenat med återkrav enligt 33 kap. 2§ SoL. Beslutet ska vara skriftligt och innehålla uppgifter om omständigheterna som utgör grund för återkravet. Beslutet ska delges den enskilde i vanlig ordning och ska ha meddelats genom ett skriftligt beslut som innehåller uppgifter om grunderna för återbetalningsskyldighet.

Värnpliktiga

Värnpliktigas kostnader för bostad och uppehälle täcks genom andra bidragsformer. Rätt till ekonomiskt bistånd föreligger inte.

Utländska medborgare

Vid ekonomiskt bistånd till utländska medborgare görs åtskillnad mellan följande fem grupper:

- Nordiska medborgare samt icke nordiska medborgare med uppehållstillstånd och arbetstillstånd ska erhålla bistånd utifrån samma bedömningsgrunder som gäller för svenska medborgare.
- Utländska medborgare som vistas i Sverige och har ansökt om och avvaktar besked angående uppehållstillstånd och arbetstillstånd ska Migrationsverket svara för.
- Arbetssökande EU-medborgare har uppehållsrätt i Sverige om de bedöms ha en verklig möjlighet att få anställning. Om sådan uppehållsrätt föreligger, kan de även ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL. Då självförsörjning inte längre är aktuellt är EU-medborgare skyldiga att informera Migrationsverket om de ändrade förhållandena. EU-medborgare ska inte ligga det nya värdlandet till last. I avvaktan på beslut från Migrationsverket kan nöd undanröjas.
- Utländska medborgare som vistas i Sverige mindre än tre månader ska återvända till sitt hemland om tillräckliga medel saknas för att försörja sig. Polisen ska verkställa avvisning men sekretesslagen hindrar socialnämnden från att meddela polisen detta. Därför kan den enskilde uppmanas att själv kontakta polisen för att få hjälp till hemresan på statens bekostnad.
- Utländska medborgare som vistats i Sverige längre tid än tre månader men saknar uppehållstillstånd ska hänvisas till polisen.

Nyanlända

Anvisade personer

Nyanlända anvisade personer erhåller etableringsersättning under max 24 månader. I avvaktan på att etableringsplan upprättas hos Arbetsförmedlingen kan nyanlända anvisade ansöka om ekonomiskt bistånd, under det så kallade ”glappet”. I samband med ansökan om ekonomiskt bistånd ska inskrivningsbeslut från Arbetsförmedlingen uppvisas. Därefter utgår ekonomiskt bistånd enligt samma regler som gäller i övrigt.

Inte anvisade personer

Rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL föreligger inte då behovet hade kunnat tillgodoses genom att stanna kvar på en av Migrationsverkets förläggningar, men den enskilde själv valt att flytta från förläggningen istället för att först invänta kommunplacering.

Asylsökande

Asylsökande omfattas av LMA (Lag om mottagande av asylsökande m.fl.) och får sin försörjning via Migrationsverket. De har enligt 10 kap. 2§ SoL inte rätt till bistånd enligt 12 kap. 1§ SoL för förmåner av motsvarande karaktär. Rätt till bistånd föreligger inte heller för bostadskostnader.

Personer med uppehållstillstånd med stöd av massflyktsdirektivet

Personer som söker och beviljas uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet ska hänvisas till Migrationsverket för att ansöka om bistånd enligt LMA i form av dagersättning. Om Migrationsverket inte skulle klara av att hantera mängden ansökningar/personer som kommer ska en kommun lämna bistånd enligt 3 a§ tredje stycket LMA till utlänningar som avses i 1§ första stycket 2 samma lag, om de vistas i kommunen och om biståndet behövs till dess att Migrationsverket tar över ansvaret för att bistånd lämnas.

Ensamkommande flyktingbarn

För ensamkommande ungdomar som bor på kommunens HVB-hem, i stödboende eller i kommunens 18+ lägenheter har kommunen ett föräldraansvar. Bestämmelsen i 12 kap. 9§ SoL om skolungdomars arbetsinkomster anses dock inte vara tillämpningsbar, då bestämmelsen gäller vid prövningen av föräldrars rätt till ekonomiskt bistånd. Se Socialstyrelsens PM 2015-11-11 Dnr 3.2-27697/2015.

Från och med höstterminen det år personen fyller 20 år är hen berättigad till studiemedel från CSN och därmed utgår inget ekonomiskt bistånd vid studier.

Makar och sambos

Makar är underhållsskyldiga gentemot varandra enligt 6 kap. 2§ Äktenskapsbalken. Makes/makas försörjningsskyldighet går före rätten till ekonomiskt bistånd.

Sambos ska vid prövning av rätt till ekonomiskt bistånd likställas med gifta. Sambos försörjningsskyldighet gentemot varandra gäller som regel från första månaden som sammanboende.

Vid separation ska alltid en kopia av ansökan om äktenskapsskillnad inlämnas. Efter separation är huvudregeln att vardera parten svarar för sin försörjning.

Äktenskapsskillnad kan föregås av betänketid. Under betänketiden är makarna fortfarande gifta med varandra och försörjningsskyldigheten gäller, oberoende på bostadsort/bostadsland (se till exempel Socialstyrelsens handbok för Ekonomiskt bistånd). Om våld förekommit i relationen kan handläggare efter bedömning välja att bortse från försörjningsplikten under betänketiden.

Hemmavarande barn

Föräldrar är underhållsskyldiga för barn till dess barnet fyllt 18 år. Om den unge fortfarande går på gymnasiet eller annan jämförbar utbildning kvarstår underhållsskyldigheten till dess utbildningen är avslutad, dock längst till 21 år (Föräldrabalken 7 kap. 1§).

Från höstterminen det år den unge fyller 20 år och går på gymnasiet ska studiemedel sökas hos CSN. Bidraget räknas med som inkomst vid den ekonomiska beräkningen för hushållet. Då föräldrar som har vuxna barn i hemmet söker ekonomiskt bistånd ska hyresintäkt tas med i beräkningen.

När omyndig söker ekonomiskt bistånd ska kontakt tas med föräldrarna. Vid behovsbedömning ska hela familjens ekonomiska situation beaktas.

Hemmavarande barn och skolungdomars inkomster av eget arbete ska inte tas med i hushållets inkomstberäkning enligt 12 kap. 9§ SoL om beloppet understiger ett prisbasbelopp per kalenderår. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning.

Beslut om fritidskort får inte påverka beräkningen av försörjningsstöd enligt 12 kap. 7c§ SoL.

Skolungdomar bör lämna kontoutdrag från 15 år.

Riktlinjer A-Ö

A

A-kassa- eller fackföreningsavgift

Bistånd till fackavgift eller arbetslöshetskassa ska utgå med det belopp som gäller för den organisation den enskilde tillhör. I det fall det är möjligt att få avgiftsbefrielse eller reducerad avgift ska i första hand sådan ansökan göras.

Fastställt av KS 2021-09-07

Advokat/rättshjälpskostnader

Ansökan skall bedömas med restriktivitet. Dessa kostnader ska täckas genom hemförsäkringen. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självrisken vid rättsskydd och till den kostnad som tillkommer den enskilde vid statlig rättshjälp om målet gäller familjerättsliga ärenden. Bistånd i övrigt till advokatkostnader beviljas endast om det föreligger särskilda skäl, såsom våld i nära relationer. Ansökan om rättshjälp ska göras av den enskilde.

Fastställt av KS 2021-09-07

Akut bistånd

Akut bistånd ska endast beviljas i undantagsfall. För att kunna bevilja nödbistånd ska en oväntad och oförutsedd händelse ha lett till kostnader som den enskilde inte kunnat förutse. Att den enskilde själv har försatt sig i en akut nödsituation fråntar inte automatiskt hen rätten till bistånd enligt SoL. Om den enskilde har känt till kraven, men ändå upprepade gånger agerat så att ett akut nödläge uppstått, kan bistånd nekas.

Om den enskilde fått avslag på sin ansökan om ekonomiskt bistånd kan reducerat bistånd beviljas för att tillgodose hyra, el, mat, hälsa och hygien.

Om en person tillfälligt vistas i kommunen och inte har medel för återresa till hemkommunen, kan bistånd beviljas för detta.

Om personen tappat sin plånbok eller blivit bestulen ska polisanmälan uppvisas samt utdrag från bankkonto.

Fastställt av KS 2025-09-03

Akutboende

Kan beviljas av vuxenhandläggare i nödläge då andra möjligheter uttömts. I första hand ska vandrarhem väljas, i andra hand hotell. En bedömning görs i varje

enskilt fall om kostnaden för detta ska handläggas i vuxenärendet eller om ett ekonomiärende ska öppnas.

Fastställt av KS 2025-09-03

Arbetsresor

Kostnader för arbetsresor ska godtas, samt kostnader för resor för att söka arbete eller delta i andra aktiva åtgärder som kommunen eller Arbetsförmedlingen anordnar. Busskort beviljas då resvägen överstiger 3 km, se prislista på www.ltr.se. Vid särskilda omständigheter kan busskort beviljas även för kortare resväg.

Om allmänna kommunikationer saknas, turtätheten är starkt begränsad eller den enskilde lider av sjukdom eller funktionsnedsättning kan försörjningsstöd utgå för bilkostnader i samband med arbetsresor utifrån Skatteverkets schabloniserade milkostnad.

Kostnad för arbetsresor beviljas i förskott och begäran om kvittounderlag sker vid nästkommande ansökningsperiod.

Fastställt av KS 2021-09-07

Programresor

För de som är inskrivna vid något program eller insats från Arbetsförmedlingen, exempelvis yrkesutbildning eller SFI-studier, ersätter Arbetsförmedlingen kostnaden för busskort över en egenavgift om 600 kronor. De som är i sådan aktivitet får därför bistånd om max 600 kronor från socialtjänsten. Den enskilde söker själv om resterande kostnad hos Arbetsförmedlingen. Om summan understiger 600 kronor ersätter socialtjänsten hela kostnaden.

Kostnaden beviljas i förskott och begäran om kvittounderlag sker vid nästkommande ansökningsperiod.

Fastställt av KS 2025-09-03

Resa till arbetsintervju

Arbetsförmedlingen ersätter hela kostnaden upp till 3 600 kronor, från personens hem till intervjun och tillbaka. Det är den enskildes ansvar att ansöka om detta hos Arbetsförmedlingen i förväg. Socialtjänsten ersätter inte resekostnader för arbetsintervju.

Fastställt av KS 2025-09-03

B

Barns tillgångar

Barns tillgångar kan beaktas när det gäller barnets del av försörjningsstödet eller en ansökan om ekonomiskt bistånd som avser barnet.

Barn under 18 år kan ha sparade medel med upp till 25 % av basbeloppet utan att det påverkar familjens rätt till försörjningsstöd. Barn/ungdomar får tjäna upp till ett prisbasbelopp per kalenderår utan att försörjningsstödet sänks.

Om ett barn har tillgångar som föräldrarna inte kan förfoga över bör det inte påverka föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet. Detta gäller till exempel bankmedel som står under överförmyndarens kontroll, om överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag.

Där det är uppenbart att föräldrar skänkt/skrivit över tillgångar på barnet ska dessa tas med i beräkningen av försörjningsstödet.

Studerande ungdomar kan i familjer med en inkomst som är lägre än 125 000 kronor före skatt under ett läsår ansöka om extra tillägg hos CSN. Även ensamkommande barn och unga kan ansöka om detta. Det extra tillägget ska inte räknas med som en inkomst i normberäkningen.

Fastställt av KS 2025-09-03

Barnomsorgsavgift

Löpande barnomsorgsavgift per innevarande månad godtas. Vid avsaknad av beskattningsbar inkomst tas inte barnomsorgsavgift ut då denna avgift är inkomstrelaterad. Det åligger den enskilde att meddela inkomstförändringen till barnomsorgen. Ge rådrum om en månad för sänkning av barnomsorgsavgift vid nyansökan, avslå därefter kostnaden.

Vid växelvis boende ska föräldrar begära delad faktura. Avgiften grundas då på den sammanlagda inkomsten i respektive vårdnadshavares hushåll.

Fastställt av KS 2025-09-03

Barntillägg

Barnfamiljer som under en längre tid varit beroende av ekonomiskt bistånd kan efter individuell prövning beviljas ett barntillägg per barn och år, om det finns särskilda skäl för det. Exempelvis avgift för idrottsverksamhet eller omkostnader för annan fritidssysselsättning. En individuell bedömning görs i varje fall och ett kostnadsförslag ska inkomma innan bistånd kan beviljas.

Barnfamiljer som har sociala svårigheter eller annan problematik kan beviljas extra bidrag i förebyggande syfte. Exempelvis till lägervistelse, kurs, aktiviteter och dylikt avseende barnen.

Fastställt av KS 2021-09-07

Begravningskostnader

Bistånd till begravningskostnader beviljas i de fall där dödsboets tillgångar inte är tillräckliga för att täcka skäliga kostnader för en enkel begravning. Vid bedömning av dödsboets betalningsförmåga ska begravningskostnader gå före betalning av skulder, hyra, hushållsel, telefon etcetera.

Alla kända tillgångar som finns på dagen för dödsfallet, samt eventuellt kommande kända inkomster, avräknas direkt vid ansökan om begravningskostnad.

Begravningskostnader beviljas efter särskild prövning till billigaste kostnad men med beaktande av ”seder och bruk” och en värdig begravning. Kostnader för begravning kan beviljas när dödsboets tillgångar inte täcker kostnaden, dock med högst 50 % av basbeloppet. I begravningskostnaderna ska följande poster beaktas: kista/bårtäcke, urna, transport/ bisättning, minnespärm, en annons, kistbukett, gravsten, begravningsentreprenörens arvode samt förtäring för de allra närmaste. För de som ej är medlemmar i Svenska Kyrkan ingår även kostnad för officiant.

I de fall anhöriga önskar begrava den avlidna på annan ort eller utomlands kan de anhöriga välja att använda det beviljade biståndet till det.

Begravningskläder beviljas endast i yttersta undantagsfall för närmaste anhöriga.

Kostnader för hemtransport vid dödsfall utomlands beviljas inte. Om en svensk resenär avlider på utlandsresa är det antingen personens hem- eller reseförsäkring, eller de anhöriga som får betala kostnader för transport av den avlidna till Sverige. Om försäkring saknas och anhöriga inte har ekonomiska möjligheter att betala för hemtransport hjälper ambassaden till med att ordna en enkel och värdig begravning utomlands.

Fastställt av KS 2021-09-07

Boendekostnad

Utgångspunkten för bedömning av boendekostnad är vad en låginkomsttagare på orten har råd med. Vid övervägande om den enskilde ska flytta till en billigare bostad ska en individuell bedömning alltid göras. Hänsyn ska tas till de sociala konsekvenser som kan uppstå, med särskild prövning då det gäller familjer med

barn samt om bostaden till exempel är anpassad till en boendes funktionsnedsättning.

Hänsyn ska tas till

- lediga lägenheter på orten
- biståndsbehovets varaktighet
- sociala och/eller humanitära skäl

Bistånd till dubbel hyra ska endast beviljas vid speciella omständigheter, exempelvis vid våld i nära relationer. I regel åligger det den enskilde att planera sin flytt för att undvika extra kostnader.

Vid första ansökan, eller vid behov, ska hyreskontrakt uppvisas. Hyreskostnaden ska också styrkas, antingen med hyresavi eller med kvitto på inbetald hyra. Garagekostnad/bilplats godkänns inte.

Den som ansöker om försörjningsstöd avseende andrahandslägenhet ska enligt 12 kap. 7d§ SoL visa att hyresvärd, bostadsrättsförening eller hyresnämnd har lämnat nödvändigt samtycke eller tillstånd.

Fastställt av KS 2025-09-03

Godtagbar boendekostnad

I varje enskilt fall görs en bedömning om kostnaden är skälig utifrån högsta hyresnivån, se bilaga 1. Boendekostnad omfattar nettohyra inklusive uppvärmning och andra obligatoriska utgifter. Om den enskildes boendekostnad överstiger den högsta godtagbara nivån ska hen ges rådrum om 4 månader, från den tidpunkt hen erhållit information om detta.

Om den enskilde efter information från socialnämnden och efter skälig tid väljer att behålla ett boende med en kostnad som inte är skälig, bör ekonomiskt bistånd beräknas utifrån den boendekostnad som bedöms skälig för en låginkomsttagare på orten (SOSFS 2013:1 Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd).

Fastställt av KS 2025-09-03

Inneboendehyra

Den enskilde ska vara folkbokförd på adressen. Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den enskilde disponerar enligt uppvisat avtal med hyresvärden. Den faktiska hyran ska beviljas om den inte är oskälig, dock max 2 000 kr, vilket ska inkludera hyra, el, vatten, värme och alla övriga driftskostnader.

Inneboendekontrakt ska innehålla:

- Namn på hyresvärd (den som bor i lägenheten).
- Telefonnummer till hyresvärden.
- Antal rum som hyresgästen disponerar.
- Hyreskostnad.
- Vad som ingår i hyran.
- Kopia på originalkontrakt och hyresspecifikation.

Obs! Förstahandshyresgästens hyresvärd får inte kontaktas.

Fastställt av KS 2024-09-12

Ungdomars boende (18-25 år)

Observera föräldrarnas försörjningsskyldighet enligt FB 7 kap. l§.

Avgörande för rätten till bistånd till hyresdel är om det skett en förändring i den unges faktiska boendesituation. Har hen inte betalat hyresdel tidigare, t.ex. i föräldrahemmet, så utgör inte enbart omständigheten att gymnasiestudierna avslutats, skäl till att bevilja bistånd till hyran. Bistånd till hyra beviljas om den enskilde tidigare en period själv betalt hyresdel. Perioden ska inte ligga mer än tre månader bakåt i tiden och vara av minst tre månaders varaktighet. Ungdomar under 21 år och som går i gymnasiet kan ibland ansöka om egen bostad och försörjning på grund av sociala skäl. Huvudregeln är dock att föräldrarna är försörjningsskyldiga.

Fastställt av KS 2025-09-03

Hyra av hus

Maxhyran vid hyrt hus är samma som vid hyra av lägenhet och ska inkludera alla driftkostnader såsom värme, snöröjning, försäkring, renhållning, vatten och avlopp med mera.

Fastställt av KS 2025-09-03

Villor, småhus, bostadsrätt

Om bostaden representerar ett ekonomiskt värde, till exempel i form av egen villa eller bostadsrättslägenhet, och behovet av bistånd kan betraktas som långvarigt, bör detta utgöra skäl till att sälja bostaden. Utredningen ska leda fram till en bedömning av hushållets möjlighet att klara sin situation inom 3 månader. Hyran för ett villaboende ska jämföras med lägenhetsboende.

Vid beräkning av boendekostnad ska följande poster accepteras:

- Ränta avseende boendelån/hypotekslån. Med ränta avses nettoräntan, dvs. eventuellt statligt räntebidrag och skattejämkning har beaktats.
- Faktiska driftskostnader.

Att beakta vid handläggning:

- Eventuellt boendelån får inte avse annat än inköp av fastigheten.
- En försäljning av villan kan ofta vara den bästa lösningen. Lägenhetsboende är som regel billigare på sikt.

När den faktiska boendekostnaden räknats ut ska den jämföras med "skälig boendekostnad".

En villakalkyl ska upprättas om biståndsbehovet bedöms bli långvarigt.

Fastställt av KS 2021-09-07

Insats social bostad

Handläggs av vuxenhandläggare.

Fastställt av KS 2023-10-31

C

Cykel

Bistånd till cykel kan beviljas till barn i skolåldern. Cykel beviljas med skälig kostnad, dock med max 2 % av prisbasbeloppet. Kostnad för cykelhjälm beviljas om sådan inte finns.

För vuxna kan cykel i undantagsfall beviljas, om den behövs för att uppnå skälig levnadsnivå och om den behövs för arbetsresor. Efter prövning kan bistånd beviljas med max 2 % av prisbasbeloppet.

Fastställt av KS 2021-09-07

E

El

El beviljas med den faktiska kostnaden för hushållsel, om den anses skälig. Om den enskilde har ett anvisningsavtal ska hen uppmanas att ändra detta hos sitt elbolag, eftersom det innebär en ökad kostnad.

Fastställt av KS 2023-10-31

F

Fickpengar

Fickpengar till personer som är placerade beviljas i beslutet om placering av vuxen- eller barnhandläggare. Kostnader för kläder/skor, fritid, hygien, telefoni och internet ska rymmas i fickpengen.

Fastställt av KS 2021-09-07

Flyttkostnader

Bistånd till flyttkostnader kan utgå i undantagsfall, under förutsättning att flytten behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Skäl till detta kan exempelvis vara att den enskilde fått arbete eller om det föreligger sociala och/eller medicinska skäl. Bistånd till flyttkostnader beviljas inte om flytten har varit omotiverad och den enskilde har flyttat från en ordnad situation. Det är fritt att flytta men då får den enskilde själv stå för kostnaden.

Då flyttens skälighet prövats ska i första hand flytten ske till självkostnad, dvs. den enskilde klarar flytten själv.

Ekonomiskt bistånd till flyttkostnader bör i regel bland annat omfatta hyra av bil (inklusive försäkring), släpvagn, bensin, och eventuellt flyttlådor. Flyttfirma anlitas om detta är absolut nödvändigt. Begär in kostnadsförslag från minst två flyttfirmor innan bistånd beviljas. Högsta godtagbara flyttkostnad är 20 % av prisbasbeloppet.

Försörjningsstöd för hyra och uppehälle i den nya kommunen kan utgå för den första månaden, om den enskilde har rätt till bistånd. Hyreskostnad i nya kommunen godkänns om den är skälig.

Fastställt av KS 2025-09-03

Fordon

Den enskilde får äga en bil till ett värde av ett halvt prisbasbelopp utan att det påverkar rätten till bistånd. Några kostnader för bilen godkänns dock inte. Undantag görs i särskilda fall, till exempel vid medicinska och sociala skäl, där den enskilde behöver bil för att uppnå skälig levnadsnivå.

Bilar som överstiger ett halvt prisbasbelopp ses som en kapitaltillgång och ska normalt säljas.

Nya klienter kan få upp till tre månader på sig att sälja bilen. Nettoöverskottet från försäljningen ska betraktas som en tillgång att användas till försörjningen.

Bistånd kan ges för bilkostnader utifrån Skatteverkets schabloniserade milkostnad vid resor som bedöms nödvändiga för skälig levnadsnivå, exempelvis umgängesresor.

Vid ägande av övriga fordon, till exempel moped, släpvagn eller snöskoter, görs en individuell bedömning. Grundregeln är dock att fordon ska avyttras inom tre månader.

Fastställt av KS 2025-09-03

Företagare

Försörjningsstöd skall inte utgå till att finansiera affärsverksamhet vare sig direkt eller indirekt, inte heller till att reglera skulder som uppkommit i sådan verksamhet.

Om den enskilde driver ett företag och ansöker om bistånd, bör ansökan avslås med hänvisning till att hen antingen ska ta ut avtalsenlig lön ur företaget eller ställa sig till arbetsmarknadens förfogande.

Den som beviljats starta-eget-bidrag som arbetsmarknadsåtgärd kan beviljas försörjningsstöd upp till norm för den period som starta-eget-bidraget beviljas eftersom det är en arbetsmarknadspolitisk insats.

Försörjningsstöd till egenföretagare kan beviljas med skäligt rådrum för att den enskilde ska kunna utreda möjligheterna till fortsatt drift av företaget utan försörjningsstöd, alternativt avveckling av företaget. Om verksamheten inte kan bedrivas vidare är försäljning, avveckling, konkurs eller ackordering de vägar som står till buds för den enskilde företagaren. Om det rör sig om tillfälliga problem kan bistånd beviljas under en övergångsperiod. Perioden bör inte överstiga tre månader.

Vid en avveckling/konkursansökan kan ekonomiskt bistånd beviljas. Beslut ska föregås av redovisning från revisor och om konkurs föreligger en kopia av konkursansökan. Den enskilde skall ha ställt sig till arbetsmarknadens förfogande och ansökt om arbetslöshetskassa eller annat arbetsmarknadsstöd.

Fastställt av KS 2025-09-03

Försäkring

Hemförsäkringspremie beviljas i försörjningsstödet till skälig kostnad, även eventuell allriskförsäkring godtas. Premie för pensions-, kapital-, liv- och olycksfallsförsäkring etcetera godtas inte. Premie för barn- och ungdomsförsäkring ingår redan i riksnormen.

Vid sparande av pensions- och kapitalförsäkring ska detta räknas som en kapitaltillgång om den enskilde har möjligheten att frigöra kapitalet.

Fastställt av KS 2021-09-07

G

Glasögon

Den enskilde ska lämna in kostnadsförslag från optiker eller läkare innan bistånd beviljas. Kostnaden ska avse det billigaste alternativet hos optikern. Kontroll med optiker ska göras. Behovet av specialglas (till exempel härdning och antireflexbehandling), specialistbåge, färgning eller annat godkänns inte utan intyg om behovet utfärdat av läkare och ska vara motiverat ur medicinsk synpunkt.

Bistånd till vanliga läsglasögon beviljas inte. Behovet kan tillgodoses inom ramen för riksnormens post för hälsa och hygien. Bistånd till kontaktlinser kan utgå med skälig kostnad om det är det enda alternativet och behovet styrks av läkare.

Fastställt av KS 2021-09-07

God man/förvaltare

Anmälan görs av socialsekreterare till överförmyndaren om misstanke finns att en klient inte kan bevaka sin rätt, sörja för sin person eller förvalta sin egendom. Den gode mannen får endast företräda den enskilde inom ramen för sitt förordnande och om den gode mannen har den enskildes samtycke.

En förvaltare är däremot inte beroende av den enskildes samtycke för sina åtgärder utan handlar på eget ansvar i den enskildes intresse och för dennes räkning. Begär in kopia på uppdraget från den gode mannen/förvaltaren.

Fastställt av KS 2023-10-31

H

Hemutrustning

Bistånd till hemutrustning kan ges till den som saknar sådan och som har haft försörjningsstöd, eller inkomster i nivå med försörjningsstöd, i minst sex månader. Hänsyn ska även tas till den enskildes möjligheter att inom sex månader bli självförsörjande och få egna inkomster överstigande normen för försörjningsstöd. Den enskilde ska specificera vilken hemutrustning som behövs.

Den hemutrustning som avses ska kunna tillgodose behov som till exempel matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och rekreation. Även TV eller

dator bör ingå i en hemutrustning. Observera att bistånd inte beviljas till både en dator och till en TV. Bistånd beviljas till antingen eller, och max vartannat år.

Hemutrustning beviljas utifrån förteckning (bilaga 2). Den enskilde är fri att med det beviljade biståndet köpa hemutrustning var hen önskar. Ytterligare bistånd beviljas dock inte om den enskilde väljer att köpa hemutrustning som är dyrare än det beviljade biståndet.

Den enskilde kan beviljas bistånd till skäliga fraktkostnader för inköp av hemutrustning om hen saknar möjlighet att besöka butiken/inköpsstället.

Vid handläggning ska kontroll göras om den enskilde tidigare fått bistånd till sökt ändamål. Det är den enskildes ansvar att vara aktsam med sin hemutrustning.

Fastställt av KS 2025-09-03

Hemtjänst

Socialnämndens avgiftstaxa är konstruerad så att den enskildes förbehållsbelopp ska täcka skälig levnadsnivå. Om så inte är fallet ska i första hand avgiften jämkas. Den enskilde ska uppmanas att ta kontakt med avgiftshandläggare snarast.

Fastställt av KS 2023-10-31

Husdjur

Ekonomiskt bistånd beviljas inte till inköp av eller kostnader för husdjur om djuret inte krävs för att uppnå skälig levnadsnivå.

Fastställt av KS 2021-09-07

I

Inkomster

Generellt gäller att alla inkomster ska räknas med vid bedömningen av rätten till bistånd. Detta inkluderar även alla typer av insättningar såsom Swish, överföringar etcetera. Undantag görs om den enskilde kan visa att insättningen inte ökar hushållets disponibla inkomster.

Fastställt av KS 2021-09-07

Hemmavarande barn och skolungdomars inkomster av lön

Feriearbete/skolungdomars arbetsinkomst avser hemmavarande ungdomar som går i skolan och inte uppnått 21 års ålder. Vid beräkning av hushållets gemensamma inkomster ska den unges inkomst upp till en nivå av ett helt prisbasbelopp inte räknas in i hushållets inkomstunderlag. Om den unge har högre

inkomst ska hen inte medtas i beräkningsunderlaget. Avser nettoinkomst under ett kalenderår.

Fastställt av KS 2021-09-07

Potentiell inkomst

För att rätt till ekonomiskt bistånd ska föreligga ska den enskilde göra vad hen kan för att uppnå självförsörjning. I detta ingår att söka om ersättningar, förmåner och andra bidrag som hen kan ha rätt till. Om den enskilde underlåter att göra detta har handläggare rätt att räkna med dessa potentiella inkomster i normberäkningen i nivå med vad bidraget/inkomsten skulle uppgå till. Handläggare kan också ge helt avslag om den enskilde inte bedöms ha gjort vad den kan för sin försörjning genom att söka andra bidrag. Detta gäller även vid sen ansökan om aktivitetsstöd, arbetslöshetsersättning och etableringsersättning. Övriga exempel på detta kan vara bostadsbidrag, föräldrapenning, underhållsbidrag med mera.

Om den enskilde utan godtagbara skäl tackar nej till erbjudande om jobb är det skäl för avslag. Avslag ges som mest tre månader i följd.

Fastställt av KS 2022-11-01

Skatteåterbäring

Räknas som inkomst för vuxna biståndstagare.

Fastställt av KS 2021-09-07

Internet

Kostnad för internet ingår i riksnormen.

Fastställt av KS 2021-09-07

J

Jobbstimulans

För den som har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 % av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 12 kap. 8§ SoL (särskild beräkningsregel). Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen. Den särskilda beräkningsregeln gäller inte inkomster som hemmavarande barn/skolungdomar har.

Fastställt av KS 2025-09-03

K

Kvarskatt

Kvarskatt är inte en godtagbar kostnad. Den enskilde ska ansöka om anstånd hos Skatteverket. En individuell bedömning görs av socialsekreterare om den enskilde har erhållit bistånd när skulden uppstått och om den enskilde fortfarande får bistånd.

Fastställt av KS 2021-09-07

Kortavgift (bankkort)

Kostnad för bankkortsavgift (årsavgift) hör till levnadskostnader i övrigt. Se till exempel Kammarrätten i Sundsvalls dom den 23 augusti 2017, Mål nr.: 2861-16.

Fastställt av KS 2025-09-03

Körkort

Kostnader för körkort beviljas inte. Det bedöms inte vara nödvändigt att ha körkort för att en person ska uppnå en skälig levnadsnivå.

Fastställt av KS 2024-09-12

L

Legitimationshandling

Kostnad för en legitimationshandling (id-kort eller pass) ingår i skälig levnadsnivå och beviljas till faktisk kostnad och mot uppvisande av kvitto. Gäller från 15 år. Vid särskilda skäl kan legitimationshandling beviljas vid lägre ålder.

Fastställt av KS 2025-09-03

Lån

Privata lån, banklån, avbetalningar och CSN-lån (även hemutrustningslån och körkortslån) är inte godtagbara kostnader. Den enskilde ska i första hand söka anstånd med amortering och ränta hos banken/CSN.

Fastställt av KS 2021-09-07

Läkar-/sjukhusvård, medicinkostnad och sjukresor

Kostnader för läkarvård samt receptbelagd medicin godkänns upp till högkostnadsskydd. Faktura/kvitton samt receptspecifikation ska inlämnas. För läkemedel som inte täcks av högkostnadsskyddet görs en individuell bedömning och behovet ska då styrkas med läkarintyg.

Annan hälsovård, för personer som är berättigade till försörjningsstöd, såsom avgifter för sjukvårdande behandling, psykoterapi eller hjälpmedel som inte ersätts av regionen, godtas efter remiss från läkare eller annan sjukvårdspersonal. Alternativ behandling/medicin godtas inte.

Kostnader för läkarintyg som socialnämnden begärt är en godtagbar kostnad.

Vid sjukhusvård längre än 7 dagar under biståndsberättigad månad ska summan motsvarande livsmedel reduceras från riksnormen.

Sjukresor med kollektivtrafik ersätts inte eftersom dessa saknar egenavgift. Om den enskilde måste använda bil för sjukresor ska läkarintyg på detta lämnas in och egenavgiften om högst 150 kr per resväg är då en godkänd kostnad.

Fastställt av KS 2022-11-01

Tekniska hjälpmedel

Bistånd beviljas efter sedvanlig ekonomisk prövning till egenavgiften för läkarföreskrivna hjälpmedel som exempelvis hörapparat, batterier med mera, om behovet inte kan tillgodoses genom Regionen eller Försäkringskassan.

Fastställt av KS 2021-09-07

M

Magasinering

För personer som saknar permanent bostad bör den faktiska boendekostnaden inkludera skälig kostnad för magasinering av egna tillhörigheter under högst sex månader. Magasinering ska begäras av den enskilde. Bedömningen ska grunda sig på bohagets skick och storlek samt om kostnaderna för magasineringen överstiger kostnaden för nyanskaffning av bohag.

Fastställt av KS 2021-09-07

Medborgarskap

Ansökan om bistånd till svenskt medborgarskap beviljas inte. Kammarrätten har påpekat i flertalet domar att svenskt medborgarskap inte krävs för att uppnå skälig levnadsnivå. Se till exempel Kammarrätten i Stockholms dom den 18 september 2009, Mål nr.: 3293-09. Svenskt medborgarskap är frivilligt och inte nödvändigt för att bo och vistas i landet. Medborgarskapet är inte heller kopplat till något bidragssystem som skulle kunna förändra den enskildes levnadsnivå.

Fastställt av KS 2021-09-07

R

Reparationskostnader

Avser kostnader för reparation vid onormalt slitage i boendet. Beviljas inte då kostnaden hade kunnat undvikas. Reparationskostnader vid hyra av villa godkänns inte, oavsett om det står i kontraktet att hyresgästen ska betala dessa kostnader.

Fastställt av KS 2025-09-03

Resor

Den som under lång tid har uppburit, och fortsättningsvis förväntas uppbära, försörjningsstöd kan, vid pendlingsavstånd till närmaste samhällsservice (livsmedelsbutik, apotek etcetera), beviljas en resa tur och retur per vecka för att uträtta nödvändiga ärenden. Det är inte skäligt att dessa kostnader tas ur riksnorm.

Om den enskilde inte har busskort via Arbetsförmedlingen eller deltar i möte i samband med annan aktivitet där resa ersätts så bör bistånd utgå för kostnader ådragna i syfte att delta i möte hos IFO eller andra IFO-relaterade aktiviteter. Kostnaden ska vara skälig och nödvändig.

Fastställt av KS 2021-09-07

Begravningsresor

Bistånd kan beviljas personer som erhåller försörjningsstöd till resa inom Sverige om den avlidne är nära anhörig eller närstående. Med anhörig menas person inom familjen eller bland de närmaste släktingarna och närstående avses person som stått den enskilde mycket nära. Kostnaden ska vara skälig och genomföras med det billigaste färdmedlet.

Fastställt av KS 2021-09-07

Busskort för ungdomar

Barn och ungdomar mellan 6-19 år får gratis busskort från kommunen. Vid gymnasiestudier i högre ålder måste de aktivt ansöka om detta hos kommunen. Kostnad för nytt busskort om det tidigare tappats bort ersätts inte. Kostnaden har kunnat undvikas.

Fastställt av KS 2021-09-07

Rekreation

Bistånd kan beviljas efter en restriktiv bedömning och om personen eller familjen varit aktuellt för ekonomiskt bistånd i minst sex månader. Särskilda skäl ska föreligga och det ska vara nödvändigt för att en person eller familj ska uppnå

skälig levnadsnivå, exempelvis vid sociala eller medicinska skäl. Om det finns barn i hushållet ska en särskild bedömning av barnets behov göras.

Bistånd till rekreation bör räcka till skäliga kostnader för tåg- eller bussresa samt logi. Den enskilde ska lämna in underlag på resekostnader och eventuella logikostnader vid destinationen.

Fastställt av KS 2021-09-07

Umgängesresor

Umgängeskostnader ska främst regleras mellan föräldrarna efter egen överenskommelse eller efter Försäkringskassans regler för underhållsstöd. Resekostnader vid umgängesresor delas av föräldrarna.

Om föräldrarna inte kommer överens, och om barnets umgänge med den förälder barnet inte bor hos äventyras, kan umgängeskostnader ingå i det ekonomiska biståndet.

Ansökan om umgängesresa till utlandet ska prövas av Socialnämndens utskott.

Fastställt av KS 2021-09-07

Utlandsresor

Bistånd till utlandsresor beviljas i regel inte.

Fastställt av KS 2021-09-07

S

Skadestånd

Ideella skadestånd räknas som tillgång vid prövning av ansökan om försörjningsstöd. Behov av långvarig och kostsam behandling ska avräknas från tillgången. Ideella skadestånd är till exempel ersättning från Brottsoffer-myndigheten.

Fastställt av KS 2021-09-07

Skilsmässa

Ansökningsavgift för skilsmässa beviljas som regel inte. I samråd med vuxenhandläggare kan kostnaden för skilsmässa godkännas vid våld i nära relation.

Fastställt av KS 2025-09-03

Skulder

Det åligger inte socialtjänsten att svara för den enskildes skulder. Avbetalningar av skulder till privatperson, banklån, kontokort eller krediter är inte godtagbara utgifter vid beräkning av försörjningsstöd. Det gäller både amorterings-och räntekostnader. Observera dock att bistånd till räntekostnader gällande banklån för bostadsrätt och egen fastighet kan beviljas, se mer information om detta under boendekostnader.

Fastställt av KS 2021-09-07

Elskulder

Utredning görs med beaktande av barnperspektivet. Det ska beaktas att det är en uppkommen skuld och ska hanteras som en sådan. I första hand ska den enskilde göra upp en avbetalningsplan med sin elleverantör. I övrigt behandlas elskuld på samma sätt som hyresskuld.

Se delegationsordning.

Fastställt av KS 2021-09-07

Hyresskulder

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till betalning av skulder, endast om det är enda möjligheten för den enskilde att uppnå en skälig levnadsnivå. Nämnden bör ge bistånd till skulder efter en individuell prövning och när det enligt nämndens bedömning skulle få allvarliga sociala konsekvenser för den enskilde om skulden inte betalas.

Bistånd till hyresskuld kan beviljas i de fall socialnämndens prövning visar att hyresskuld uppkommit på grund av att den enskilde saknat eller inte haft tillräcklig försörjning när hyran förföll, och den enskilde skulle ha varit berättigad bistånd om hen ansökt om detta i tid och biståndsbehovet fortfarande kvarstår. Den enskilde ska också ha godtagbara skäl till att inte ha ansökt om bistånd i tid till den kostnad som har gett upphov till skulden. Om utredningen däremot visar att den enskilde har haft råd att betala hyran men underlåtit att göra det ska ansökan i regel avslås.

När det gäller prövning av hyresskulder bör socialnämnden ta större hänsyn i sin bedömning när det gäller barnfamiljer och personer med funktionsnedsättning. Det innebär inte att socialnämnden alltid ska bevilja bistånd till hyresskulder, den enskilde har också ett eget ansvar.

Individuell prövning ska alltid göras och i bedömningen ska beaktas hur behovet ser ut vid ansökningstillfället, om behovet kan tillgodoses på annat sätt samt vilka

konsekvenser utebliven betalning av skulden kan få. Innan bistånd till hyresskuld beviljas ska möjligheten för den enskilde att avbetala skulden till hyresvärden utredas.

Kontakt med Budget- och skuldrådgivare bör initieras.

Se delegationsordning.

Fastställt av KS 2025-09-03

Statliga skulder

Statliga skulder, exempelvis till Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, Brottsoffermyndigheten och CSN beviljas normalt inte. Den enskilde ska kontakta den myndighet det gäller för att göra upp en avbetalningsplan.

Fastställt av KS 2021-09-07

Spädbarnsutrustning

Den som en längre tid, minst sex månader, har haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med försörjningsstöd, kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning utifrån framtagen lista (se bilaga 3). Den enskilde ska själv uppge vad hen söker till. Bistånd kan beviljas tidigast en månad innan barnet är fött.

Det är inget krav att den enskilde inhandlar sin spädbarnsutrustning från just de platser där prisuppgifter har inhämtats. Den enskilde är fri att med det beviljade biståndet köpa spädbarnsutrustningen var än hen önskar. Den enskilde beviljas dock inte ytterligare bistånd om hen väljer att köpa utrustning som är dyrare än det redan beviljade biståndet.

Ta i beaktande om äldre syskon finns i familjen, eftersom den mesta spädbarns-utrustningen då redan bör finnas i hushållet.

Fastställt av KS 2025-09-03

T

Tandvård

Ekonomiskt bistånd bör beviljas till skäliga kostnader för nödvändig tandvård. Socialnämnden bör även väga in om biståndet bedöms bli kortvarigt eller långvarigt. Bistånd till nödvändig tandvård som inte är akut kan beviljas till personer som inte inom en rimlig framtid kan förväntas öka sina inkomster. Vid långvarigt bistånd, minst 6 månader, beviljas förebyggande tandvårdsåtgärder i form av undersökning 1 gång/år.

Vid mer omfattande tandvård ska ett kostnadsförslag från tandläkare lämnas in från den enskilde. Handläggare ska då kontakta tandläkaren för konsultation avseende kostnadsförslaget. Behandlingen ska avse det billigaste alternativet och endast nödvändig tandvård. Behandlande tandläkares bedömning av vad som är nödvändig tandvård och val av åtgärd bör ligga till grund för socialnämndens beslut.

Eftersom behovet av bistånd prövas månadsvis förväntas den enskilde dela upp behandlingen över minst tre månader och undersöka möjligheten till avbetalning. Om detta inte är möjligt ska det framgå vid kontakt med tandläkaren. En individuell bedömning får då göras av handläggaren. Fakturorna avseende tandvård bedöms månad för månad, som övriga fakturor. Ett godkännande av kostnadsförslaget är därför inte en garanti att hela summan beviljas. Det beror på vilka andra inkomster den enskilde har under de månader som fakturorna kommer in.

Om kostnaderna är höga eller om det finns olika behandlingsalternativ kan socialnämnden ställa krav på att ytterligare ett tandläkarutlåtande inhämtas.

Tandvård som inte är akut och som har utförts före ansökan om bistånd har gjorts ska inte beviljas utan betraktas som en skuld.

Kostnad för frisktandvårdsförsäkring beviljas inte.

Fastställt av KS 2021-09-07

Akut tandvård

Med akut tandvård avses behandling som måste utföras omedelbart på grund av exempelvis värk, infektiösa tillstånd och traumaskador.

Om behovet av tandvård är akut bör socialnämnden inte ställa krav på att den enskilde ansöker om ekonomiskt bistånd till tandvården före behandlingen. Behandlingen får således utföras utan kostnadsförslag. Det ska dock framgå från fakturan som lämnas till socialtjänsten, eller genom kontakt med behandlande tandläkare, att behandlingen varit akut. Observera att det faktum att det står ”akut besök” på fakturan inte behöver innebära att behovet av behandlingen var akut. Om det är oklart hur det föreligger i det aktuella fallet behöver detta utredas innan beslut om bistånd fattas.

Fastställt av KS 2021-09-07

Telefon

Bistånd till inköp av mobiltelefon kan ges till den som saknar fungerande sådan och en skälig kostnad för inköp av en enklare smartphone kan då beviljas, se bilaga 2. Den enskilde ska ha uppburit försörjningsstöd, eller inkomster i nivå med försörjningsstöd, i minst sex månader i följd. Hänsyn ska även tas till den enskildes möjligheter att inom sex månader bli självförsörjande och få egna inkomster överstigande normen för försörjningsstöd. Saknar den enskilde telefon, men nu saknar medel att köpa en, bör dock bistånd beviljas även om personen tidigare varit självförsörjande. Bistånd för inköp av mobiltelefon beviljas max vartannat år. Om den enskilde är aktsam och tar hand om sin telefon bör livslängden vara ca två år.

Fastställt av KS 2025-09-03

Tvättmaskin

Bistånd till inköp av tvättmaskin beviljas endast om det finns ett fysiskt eller psykiskt funktionshinder som är styrkt med läkarintyg, som gör det omöjligt att använda fastighetens tvättstuga. Bistånd kan även beviljas till personer som av medicinska skäl måste tvätta mycket mer än normalt. Behovet ska styrkas med läkarintyg. En förutsättning för biståndet är att behovet inte kan tillgodoses genom exempelvis handikappersättning, annan boende i hushållet eller genom hjälp i hemmet. Om behov av tvättmaskin uppstått på grund av att fastigheten saknar tvättstuga ska den enskilde i första hand hänvisas till värden, hyresgästföreningen eller hyresnämnden. Bistånd till tvättmaskin beviljas med max 7 % av basbeloppet.

Fastställt av KS 2021-09-07

U

Underhållsstöd

Bistånd till underhållsstöd beviljas inte. Den enskilde hänvisas till Försäkringskassan.

Fastställt av KS 2021-09-07

V

Våld i nära relation

Enligt 13 kap. 1§ SoL ingår det i socialnämndens uppgifter att verka för att den som har utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att

förändra sin situation. Socialnämnden ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Den enskildes rätt till ekonomiskt bistånd bör särskilt beaktas i bedömningen rörande personer som utsatts för våld i nära relation. En våldsutsatt person kan i samband med ett uppbrott vara i behov av ekonomiskt bistånd för att klara sitt uppehälle. Det kan handla om akuta situationer och utifrån behov kan riksnormen beräkna kostnader till en nivå högre än norm då den som är våldsutsatt kan ha tillfälligt höga kostnader.

Det är viktigt att handläggare vågar fråga om våld vid misstanke om att det förekommer. Vid nybesök för ekonomiskt bistånd ställs FREDA-kortfrågor om våld till samtliga klienter.

Mer om arbetet med våld i nära relationer finns i ”Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39)”, IFO:s Rutin för Våld i nära relationer, Ragunda kommuns handlingsplan för våld i nära relation samt Socialstyrelsens bok ”Våld i nära relationer – Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården” (2023)”.

Fastställt av KS 2025-09-03

Bilaga 1: Skälig boendekostnad

Hushåll	Högsta godtagbara boendekostnad
1 vuxen	5 000 kr
2 eller fler vuxna	5 300 kr
1-2 vuxna + 1 barn	6 000 kr
1-2 vuxna + 2 barn	6 500 kr
1-2 vuxna + 3 barn	7 500 kr

För varje barn utöver 3 barn görs en individuell bedömning om hyran är skälig.

Fastställt av KS 2025-09-03

Bilaga 2: Hemutrustning

Sovrum

Enkelsäng *(stomme, ribbotten, madrass och bäddmadrass).* (2 300 kr)	2 000 kr
Dubbelsäng *(stomme, ribbotten, madrass och bäddmadrass).* (3 500 kr)	3 900 kr
Sängkläder (*2 kuddar, 1 täcke, 2 lakan och 2 påslakanset).* (600 kr)	460 kr
Byrå	400 kr

Kök

Köksredskap (1 400 kr)	1 250 kr

Kostnad för tallrikar, glas, muggar, bestick, kastruller, stekpannor, saxar, osthyvel, köksredskap, potatisskalare, rivjärn, skärbrädor, knivar, ugnsform, serveringsskålar, durkslag, vispar och kökshanddukar.

Köksbord och två stolar	600 kr

Badrum

Badrumstillbehör	300 kr

Kostnad för badlakan, handdukar, tvättkorg/ säck, duschdraperi och duschdraperiringar.

Vardagsrum

Soffa	800 kr
Soffbord	300 kr
Bokhylla	400 kr
TV eller dator	3 000 kr

TV-bänk	200 kr
Skrivbord	300 kr

Rengöring

Dammsugare	700 kr
Skurmopp och skurhink	200 kr

Övrigt

Lampor, 4 st	300 kr
Gardiner, 2 par	200 kr
Gardinstänger, 2 st	60 kr
Mobiltelefon	1 500 kr

Fastställt av KS 2025-09-03

Bilaga 3, Spädbarnsutrustning

Spjälsäng	1 500 kr
Kostnad för spjälsäng, madrass, madrasskydd, kudde, täcke, 2 lakan, påslakanset och spjälskydd.	
Skötbord	650 kr
Skötbord, skötbädd, överdrag till skötbädd	(600 kr)
Tvätt/hygien	350 kr
Frotté med huva, badbalja, potta, dregelhaklapp, tvättlappar	(300 kr)
Barnvagn	1 500 kr
Total summa spädbarnsutrustning:	3 900 kr

Fastställt av KS 2025-09-03